

Länsstyrelsen
Värmland

Uppföljning av licensjakt på varg 2015

Mellersta rovdjursförvaltningsområdet

Publ nr 2015:41
ISSN 0284-6845

Foton: Länsstyrelsen
Rapporten är sammanställd av Maria Falkevik, Länsstyrelsen Värmland.

Länsstyrelsen Värmland, 651 86 Karlstad
010-224 70 00, www.lansstyrelsen.se/varmland

Innehåll

1	Besluten	1
1.1	Tilldelning per län	1
2	Resultatet	1
2.1	Resultat per län och revir	1
2.2	Kommentar till resultatet	2
2.2.1	Värmland	2
2.2.2	Örebro	2
2.2.3	Dalarna	2
2.3	Måluppfyllnad	2
2.4	Kommentar till måluppfyllnad	3
2.4.1	Värmland	3
2.4.2	Örebro	3
2.4.3	Dalarna	3
3	Uppföljning	4
3.1	Uppföljning i fält efter licensjakten	4
3.1.1	Värmland	4
3.1.2	Örebro	4
3.1.3	Dalarna	4
3.2	Analys av DNA-resultat efter licensjakten	4
3.2.1	Värmland	4
3.2.2	Örebro	5
3.2.3	Dalarna	5
3.3	Utvärderingsmöten	5

1 Besluten

1.1 Tilldelning per län

Län	Tilldelning totalt vargar	Antal revir
Värmlands län	24	4
Örebro Län	12	2
Dalarnas Län	8	2
Alla revir	44	8

2 Resultatet

2.1 Resultat per län och revir

Revir	Fällda totalt	RM-tik	RM-hane	Född 2014	Äldre avkomma	Kvar i familjegrupp
Värmlands län						
Gårdsjö	5		1	3	1	
Forshaga	3			2	1	1*
Dömle	6	1	1	4		
Kläggen	8	1	1	6		1*
Medskogen	2			2		6**
Örebro Län						
Nora	3	1	1	1		
Mårdshyttan	7	1	1	4	1	
Rombohöjden	2		1***	1***		
Dalarnas län						
Olsjö	3	1			2	0
Sången	2			2		1
Lövsjön	1			1		
Okänd	2****					
Alla revir	24					

*Bekräftat med DNA

**Uppskattning utifrån spårningar

*** Fälldes inom utpekad jaktområde för Nora

****Vuxen obesläktad ungtik och vuxen eventuellt ny RM hane i Sången.

2.2 Kommentar till resultatet

2.2.1 Värmland

Efter jaktens genomförande visade det sig att Gårdsjörevirets uppskattade område hade innehållit en ytterligare familjegrupp som kallades för Dömlereviret. Den revirmarkerande hanen i Dömlereviret hade tidigare varit revirmarkerande hane i Gårdsjöreviret. Han visade sig ha en gammal skottskada i ett ben. I Gårdsjöreviret hade den revirmarkerande tiken fällts under skydds jakt på hösten, och därmed lyckades man fälla samtliga revirmarkerande djur samt de allra flesta av deras avkommor i reviren Gårdsjö, Dömle och Kläggen. I Medskogen lyckades man endast fälla några av avkommorna pga snödjupet. I Forshagareviret kunde tre avkommor fällas, men det revirmarkerande paret återfanns varken under jakten eller under inventeringen, vilket kan betyda att det försvunnit någon gång sedan föregående vinter.

2.2.2 Örebro

I samband med licensjakten fälldes den tidigare revirmarkerande hanen samt en årsvälp från Rombohöjden. Båda individerna fälldes inom det utpekade området för Nora-reviret.

2.2.3 Dalarna

I Dalarnas län sköts totalt åtta vargar. Det visade sig att två av de skjutna vargarna i Sängenreviret, en ungtik och en vuxen hane var obesläktad med resterande vargindivider i Sängenreviret. Hanen kan eventuellt ha varit en ny revirmarkerande individ som gick tillsammans med den revirmarkerande tiken som är mor till de fällda valparna och som fortfarande fanns kvar i reviret efter avslutad licensjakt. Under jakten i Olsjöreviret sågs vargar från ett angränsande revir, Lövsjön, inne i jaktområdet och en av dem sköts under jakten. En varg i Olsjöreviret hade en gammal skottskada med inläkta hagel i bakkdelen av kroppen. En annan varg i Olsjöreviret hade en färsk skottskada av hagel.

2.3 Måluppfyllnad

	Värmlands län	Örebro län	Dalarnas län
Inventeringsresultat* 2013-14	17,5	7,3	7,8
Inventeringsresultat ** 2014-15	17,8 (17,8)	6,8 (6,3)	8,6 (8,3)
Inventeringsresultat efter jakt	14,8 (14,8)	4,8 (6,3)	7,6 (7,3)
Förvaltningsmål	12	5,5-6	7-8
Förväntat resultat 2015	15	6,4	

* Antal föryngringar inklusive Norska gränsrevir.

** Familjegrupper, med föryngringar inom parentes för jämförelse.

Inventeringsmetodiken har förändrats så att familjegrupper är obligatoriska att inventera, men inte föryngringar. Omräkningstal saknas ännu och resultaten är därmed inte 100% jämförbara.

2.4 Kommentar till måluppfyllnad

2.4.1 Värmland

Målsättningen med jakten var i huvudsak att minska koncentrationen av varg där den är som störst i syfte att minska risken för olägenheter och socioekonomiska konsekvenser. Detta skulle göras genom att ta bort vissa revir i de vargtätaste delarna av länet. Länsstyrelsen och Viltförvaltningsdelegationen i Värmlands län har beslutat om ett förvaltningsmål för varg på 12 årliga föryngringar som ska uppnås stegvis under 2-3 år. I licensjaktsbeslutet för 2015 beräknades att inventeringsresultatet efter genomförd licensjakt skulle bli 15 länsegna föryngringar. Resultatet blev 14,8 länsegna föryngringar, vilket får betraktas som en mycket god måluppfyllnad. Samtidigt så skedde jakt i fem istället för fyra revir och endast i tre revir kunde det revirmarkerade paret fällas. En effekt på tätheten av revir till följd av licensjakten kan ses i inventeringsresultatet, men det återstår att se hur pass länge den effekten består.

Inventeringsresultatet för varg i övrigt har visat att sex helt nya revir har etablerats sedan föregående vinters inventering, samt att det revirmarkerade paret har bytts ut i tre befintliga revir. Samtidigt har fem revir försvunnit helt och i fem revir har den ena eller båda (Forshaga) de revirmarkerade djuren försvunnit under samma period. Omsättningen bland revirmarkerade djur är alltså relativt stor och det bildas nya revir i ungefär samma takt som revir försvinner. Vad försvinnandet beror på är okänt. Det går inte att utesluta illegal jakt, vilket medför osäkerheter i beräkning av jaktuttag för kommande beslut.

En uppföljning av om licensjakten bidrar till ökad tolerans för varg som förväntat kommer att göras separat. Länsstyrelsens samlade bedömning är att förtroendet för den regionala rovdjursförvaltningen har ökat till följd av licensjakten, åtminstone i de områden där jakten fick bedrivas. Förtroende för förvaltande myndigheter är enligt Länsstyrelsens uppfattning en av de viktigaste förutsättningarna för att bibehålla en gynnsam bevarandestatus för varg i Sverige.

2.4.2 Örebro

För att lyckas med förvaltningen av den svenska vargstammen bör man ta hänsyn till den nationella stammen i helhet och sätta detta i relation till hur de olika länen påverkas och var den största koncentrationen finns.

En uppskattning av stammens förväntade utveckling efter licensjakt påverkas av många andra faktorer förutom jakten i sig. Under inventeringssäsongen 2014/15 har man i Örebro län kunnat konstatera 6,3 länsegna revir, dock är enbart 4,8 registerade som familjegrupper. På grund av misslyckade föryngringar i 1,5 revir har det förväntade antalet föryngringar i länet överskattats efter genomförd jakt. Ser man nationellt så har antalet familjegrupper inte sjunkit nämnvärt utan stammen har efter genomförd jakt stabiliserats något.

2.4.3 Dalarna

Målsättningen med licensjakten av varg för Dalarnas län var att minska koncentrationen av varg i de områden där tätheten var som högst för att minska risken för angrepp på tamdjur och andra socioekonomiska konsekvenser. Strategin

var att tömma hela länsegna revir för att minska tätheten. Förvaltningsmålet för Dalarnas län ligger mellan 7-8 föryngringar och säsongen 13/14 var det 7,8 föryngringar. Efter årets inventering av varg finns det 8,6 konstaterade föryngringar av varg. Tar man hänsyn till de vargar som sköts på licensjakten och ett revir som fällt på skydds jakt är det 7,3 föryngringar.

3 Uppföljning

3.1 Uppföljning i fält efter licensjakten

3.1.1 Värmland

I den mån det har varit möjligt så har uppföljning gjorts genom spårning för att upptäcka eventuella nya revirmarkerande par i tömda revir före brunstperioden. Inga spårningar av revirmarkerande vargar har gjorts i de utpekade reviren utom i Medskogen, där man inte lyckades fälla några revirmarkerande djur. Snötillgången var dålig i jaktområde 2 under den senare delen av vintern, men det fanns inte heller några övriga indikationer på revirmarkerande par.

3.1.2 Örebro

I länets utpekade jaktområde har det efter slutförd licensjakt kontinuerligt spårats av både jägare och Länsstyrelsens fältpersonal. I området har det efter jakten rört sig varg och man har också samlat DNA för att undersöka om eventuella avkomor finns kvar i området.

3.1.3 Dalarna

I jaktområde 1, Sängenreviret, spårades den revirmarkerande tiken ensam efter jakten. På senvintern spårades fortfarande ett ensamt djur, men spårförhållandena var dåliga och revirmarkeringar var svåra att se.

I jaktområde 2, Olsjöreviret, kom efter jakten rapport om en ensam varg, men spårningarna kunde inte bekräfta annat än att det var ett stort hunddjur. Dessa observationer gjordes i utkanten av reviret. Rapporter om varg centralt i reviret upphörde efter jakten.

3.2 Analys av DNA-resultat efter licensjakten

3.2.1 Värmland

Utöver de DNA-analyser som gjorts inom ramen för varginventeringen så har ett antal DNA-prover analyserats för att upptäcka om det fanns individer från de jagade familjegrupperna kvar i reviren efter licensjakten. I Kläggenreviret har spillning från en varg tillhörande familjegruppen hittats efter licensjakten, men det är oklart om det är en varg född 2014 eller en äldre avkomma. I Forshagareviret hittades två prover från en individ född i reviret. Det revirmarkerande paret i Forshagareviret återfanns inte under hela inventeringssäsongen, men utöver den

individ som hittades efter jakten så fälldes två vargar födda 2014 och en från 2013 från Forshagareviret under licensjakten. Det är oklart i vilken mån dessa fyra individer har gått tillsammans och om föräldradjuren försvann redan före vintern, eller kanske bara inte återfanns på DNA. I Gårdsjöreviret har ett flertal vargobservationer rapporterats efter licensjakten och under sommaren 2015. Alla DNA-prover som analyserats från området efter avslutad jakt kom från en individ född i det angränsande Jangenreviret. Det går inte att veta i dagsläget ifall Jangenreviret har utökat sitt revir söderut in i det område som förut ingick i Gårdsjöreviret, eller om den identifierade individen har vandrat ut från sitt födelserevir. Det återstår att se om den befunnit sig tillfälligt i området, eller om den har etablerat revir där.

3.2.2 Örebro

Inga avkommor från vare sig Nora eller Mårdshyttan har kunnat konstateras i jaktområdet eller i länet. Däremot har omkringliggande revir spårats i licensjaksområdet. I delar av det före detta Nora-reviret har den revirmarkerande tiken från Rombohöjden spårats tillsammans med en ny revirmarkerande hane. I Mårdshyttan har man kunnat konstatera att avkommor till Kindlareviret, dock har ingen ny revirmarkering kunnat konstateras i detta område.

3.2.3 Dalarna

I jaktområde 1, Sången bekräftade DNA-analyserna att det var den revirmarkerande tiken, tillika mor till de båda fällda valparna, som fanns kvar efter jakten. I jaktområde 2, Olsjön, bekräftade DNA-analyserna att det var den revirmarkerande tiken med två fjolårsvalpar som fällts. Inga nya DNA-analyser gjordes och ingen ny vargförekomst kunde konstateras i reviret efter jakten.

3.3 Utvärderingsmöten

Utvärderingsmöten har genomförts såväl internt som tillsammans med jaktledare och jägare som deltagit i licensjakten. Under dessa möten har synpunkter på vad som fungerat bra och mindre bra tagits upp så att de kan beaktas vid framtida licensjakter. En del frågeställningar, så som hundanvändning, användning av terrängfordon samt jakttiden, har anknytning till Naturvårdsverkets föreskrifter för länsstyrelsernas beslut och har därför viderförmedlats dit. Ett utvärderingsmöte hölls även mellan Naturvårdsverket och de tre länen under sommaren. Där diskuterades bland annat hur länsstyrelserna upplevde Naturvårdsverkets roll i vägledning och överprövning, hur föreskrifterna och förvaltningsplanen för varg fungerar samt hur länsstyrelserna upplevde reaktionerna ifrån de som var positivt respektive negativt inställda till licensjakten. Naturvårdsverket sammanställer anteckningarna från mötet i ett separat dokument. En rapport om licensjakten 2015 förväntas från Naturvårdsverket under hösten 2015.

Länsstyrelsen
Värmland

Länsstyrelsen Värmland, 651 86 Karlstad, 010-224 70 00
www.lansstyrelsen.se/varmland